

O JÓDU A JEDNÉ JEHO DÁMĚ PODRUHÉ

Ano, uplynulo už celých 5 let od doby, co jsme mohli číst první variantu předchozí věty na stránkách tohoto časopisu. To jsem se pokoušel zhodnotit dosavadní činnost své kolegyně paní MUDr. Lydie Ryšavé, Ph.D. při příležitosti jejích tehdejších „půlkulatin“. Co se za tu dobu ještě událo (kromě toho uplynutí času)?

MUDr. Lydie Ryšavá je absolventkou Lékařské fakulty hygienické (1981), dnešní 3. LF UK Praha. Je však také absolventkou postgraduálního doktorského studia v oboru preventivní lékařství (1997–2001). Těch u nás mnoho není. Tehdy, v roce 2001, obhájila doktorskou dizertační práci na téma „Trendy v saturaci dětské populace jódem na okrese Frýdek-Místek“. Již jenom sám tento fakt svědčí o tom, že při své předchozí praxi na KHS v Ostravě a na OHS ve Frýdku-Místku nepracovala jen jako běžná vykonavatelka úkolů státní správy ve zdravotnictví, ale že pracovala především jako opravdu plně kvalifikovaná lékařka oboru primární prevence onemocnění. Je přece všeobecně známo, že oblast Beskyd se vředy v minulosti vyznačovala zvýšeným výskytem nemocí štítné žlázy zaviněným velmi nízkým obsahem jódu v tamním životním prostředí.

Obhájí-li terénní lékařka při své běžné práci „v terénu“ doktorskou dizertační práci, svědčí to vždy nejen o její pracovitosti, ale především o dokonalé znalosti svého terénu a jeho skutečných zdravotních problémů. A je-li takovou lékařkou také matka dvou dospívajících dcer a starostlivá pečovatelka rodinné domácnosti, pak opravdu nezbyvá, než s úctou smeknout klobouk. Je opravdu zbytečné znovu vypočítávat – snad na důkaz její pracovitosti – vyřešení v tomto případě dlouhé řady jednotlivých výzkumných a pracovních úkolů, které si MUDr. Ryšavá na sebe brala a vředy je kvalifikovaně řešila nad rámec svých běžných pracovních povinností. Konečně – laudatio na toto téma odeznělo již dříve a při jiných příležitostech. Po promoci pracovala vředy „v terénu“, ale při tom stále ještě stačila být ak-

tivní a úspěšnou řešitelkou mnoha výzkumných úkolů, ať již při své práci na OHS ve Frýdku-Místku nebo na KHS Ostrava nebo ve Zdravotním ústavu a ve Státním zdravotním ústavu.

Její bohatá praxe z terénní a výzkumné práce ji přímo předurčila k činnosti pedagogické na vysokých školách v Olomouci, v Brně, Ostravě a v Českých Budějovicích a také v mnoha doškolovacích střediscích v ČR. Dr. Ryšavá patří mezi nejvýraznější osobnosti podílející se na prevenci jódového deficitu v ČR. Realizovala výzkumný úkol financovaný IGA MZ ČR řešící stav zásobení jódem u české populace a rozsáhlý projekt podpory zdraví, jehož výsledkem bylo významně zvýšené používání jódované soli velkovýrobci potravin. Zorganizovala množství periodických šetření jodurie u různých věkových segmentů populace a významně tím přispěla k dobré znalosti o vývoji této situace v ČR.

Po doc. MUDr. Jaroslavu Křížovi byla v r. 2003 zvolena předsedkyní Meziresortní komise pro řešení jódového deficitu v ČR a v této funkci se zasloužila a kontinuitu práce komise a řešení nových otázek expozice obyvatelstva jódem. Je autorkou řady publikací, přednášek a populárně vědeckých materiálů o zdravotních otázkách souvisejících s jódem. Meziresortní komise pro řešení jódového deficitu udělila MUDr. Ryšavé diplom za příkladnou aktivitu v prevenci nedostatku jódu u obyvatelstva ČR. Musím, u příležitosti významného životního jubilea, které připadá na 3. ledna 2016, připomenout ještě jednu významnou skutečnost – MUDr. Ryšavé se splnil její snad největší sen a stala se, docela nedávno, skutečnou babičkou novorozeného Adámka.

Přeji Ti, milá Lydie, aby se Ti, tato určitě největší z Tvých radostí, v Tvých dalších letech ještě mnohonásobila, a abys měla vždy dostatek příležitostí ty opravdové člověčí radosti vředy a plně užít a využít.

Mnoho zdraví a spokojenosti do dalších let za sebe i za všechny Tvé přátele Ti přeje Jan Ševčík.